

Motion till riksdagen 2022/23:18

av **Malin Björk m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2021/22:279 Snabbare lagföring av brott

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även tidigare utdömda bötesstraff i samband med uppdelad handläggning eller deldom ska kunna beaktas vid senare avgörande av ett mål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De senaste åren har domstolar, åklagare och polis sett en ökad tillströmning av mål och ärenden, i stort till följd av att myndigheterna expanderat och kommit att kunna arbeta alltmer brett och effektivt. Detta har dock vållat vissa problem, i det att många brott och ärenden, ofta kallade mängdbrott, kommit att behöva hanteras enligt förfaranden som ofta är mycket tidskrävande i förhållande till målens relativt enkla komplexitet.

För att komma till rätta med denna problematik har det sedan 2018 pågått försöksverksamhet just avseende mängdbrotten, för att få till stånd snabbare handläggning och hantering av dessa ärenden. Resultatet har varit mycket lyckat och på ett tillfredsställande sätt bevarat den enskildes rätt och behov av rättssäkerhet, samtidigt som det har kortat handläggningstiderna för dessa brott, vilket är en förutsättning för att stärka hela rättskedjan men likaså för att mota tillbaka brottslighet och kriminalitet. Centerpartiet välkomnar därför att den kunskap som inhämtats från försöksverksamheten nu permanentas och implementeras i hela landet.

Samtidigt finns det en del problem och frågeställningar som regeringens proposition inte på ett tillfredsställande sätt besvarar. Den mest centrala är den som Lagrådet lyft i sin remiss av förslaget, avseende det förhållandet att utdömda bötesstraff i samband med uppdelad handläggning eller deldom inte kan beaktas inom ramen för ett slutgiltigt avgörande av målet. Detta medför att brott som enligt nu gällande ordning hade handlagts gemensamt inom ramen för samma process skulle leda till en mildare dom jämfört med den ordning som föreslås i propositionen, där bötesbeloppet kan bli väsentligt

högre till följd av att redan utdömda bötesstraff alltså inte beaktas vid det slutgiltiga avgörandet av målet (se prop. 2021/22:279 s. 56). I vår mening utgör detta ett sådant tydligt avsteg från principen om likabehandling, i det att samma brott kan leda till olika materiella påföljder beroende på om handläggningen delas upp eller om deldom meddelas.

I regeringens proposition avfärdas detta problem med att risken för högre bötesbelopp till följd av uppdelad handläggning eller deldom är relativt liten, om än att det kan komma att bli vanligare med de föreslagna lagändringarna. Att på ett sådant medvetet sätt bortse från centrala rättsstatliga principer och aspekter menar Centerpartiet är ett oacceptabelt förfarande som dessutom riskerar att undergräva rättsstatens legitimitet och förtroende bland medborgarna.

En lösning vore därför, som Lagrådet även påpekar, att låta bestämmelserna i 34 kap. brottsbalken vara tillämpliga även avseende bötesstraff, på samma sätt som i dag gäller övriga påföljder. Genom en sådan ordning kan väsentliga skillnader i bötesbelopp undvikas, och därav bevara en materiell likhet oavsett uppdelad handläggning eller deldom, samtidigt som effektivitetsvinsterna med nu föreslagna lagändringar bevaras. Centerpartiet menar därför att det vore önskvärt, trots regeringens omotiverade ogillande till Lagrådets invändningar, att låta reglerna i 34 kap. brottsbalken omfatta även tidigare utdömda bötesstraff.

Malin Björk (C)

Ulrika Liljeberg (C)

Helena Vilhelmsson (C)